

ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਲਿਬਸ 2025-26

OFFICIAL SYLLABUS 2025-26

ਪੰਜਾਬੀ / Punjabi

ਕੋਡ: I-5056

ਬਾਰ੍ਹਵੀ ਜਮਾਤ

ਵਸ਼ਿ ਦਾ ਨਾਮ Subject Name	ਕੋਡ / Code	ਮਿਆਦ/ਅੰਕ Duration/Marks	ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੱਕਰ / Exam Cycle
Punjabi (ਪੰਜਾਬੀ)	I-5056	3 ਘੰਟੇ / 100 ਅੰਕ 3 Hrs / 100 Marks	(ਮੰਗ ਉੱਤੇ) (On-Demand) ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ April And October

ਵਸ਼ਿ-ਸੂਚੀ / Table of Contents

ਕ੍ਰ.ਸੰ. Sr.No.	ਵਸ਼ਿ / Topic	ਵੇਰਵੇ / Details
ਭਾਗ-1 ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ Part-1 Basic Information		
1.1	ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ Learning Objectives	NEP 2020 ਇਕਸਾਰ NEP 2020 Aligned
1.2	ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਕੋਡਿੰਗ Coding Career Opportunities	ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿਕਾਸ Software Development
ਭਾਗ-2: ਸਲਿਬਸ ਵੇਰਵੇ Part-2: Syllabus Details		
80 Marks		
2.1	ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਮਝ Reading Comprehension	10 ਅੰਕ
2.2	ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ Writing Skills & Grammar	10 ਅੰਕ
2.3	ਸਾਹਿਤ (ਨਰਿਧਾਰਤ ਲਿਖਤ) Literature (Prescribed Text)	10 ਅੰਕ

ਪ੍ਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
ਕੇਂਦ੍ਰੀਯ ਮੁਕਤ ਵਿਧਾਲਯੀ ਸਿਕਾ ਂਗ ਪ੍ਰੀਖਾ ਭੋਡ
Central Board of Open Schooling & Examination
ਨੌ ਢਿਲੀ / New Delhi

2.4	ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਰੀਡਰ Supplementary Reader	10 ਅੰਕ
ਭਾਗ-3: ਵਹਿਾਰਕ ਕੰਮ Part-3: Practical Work		20 ਅੰਕ
3.1	ਸਮੇ-ਸਮੇ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ Periodic Assessment	05 ਅੰਕ
3.2	ਬਹੁ-ਮੁਲਾਂਕਣ Multiple Assessment	05 ਅੰਕ

ਸੱਖਿਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (Nep 2020 Aligned)

ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ: ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ) ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵੱਲੋਂ ਉੱਨਤ ਹੁਨਰ।
 ਸਰਿਜਣਾਤਮਕ ਲਿਖਿਤ: ਮਿਆਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਚਿਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ।
 ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਿਸਤ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮੀਰ ਇਤਹਿਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ।
 ਸਾਹਿਤਕ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ: ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
 ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ: ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ, ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਸੁਬਦਾਵਲੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹਾਰਤ।
 ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ: ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਲੋਂ।

ਸਧਿਾਂਤ ਕੋਰਸ ਵੇਰਵੇ / ਵਸਿਤ੍ਰਤਿ ਸਧਿਾਂਤ ਸਲਿਬਸ **80 ਅੰਕ**

ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ: ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਮਝਣਾ / ਪੜ੍ਹਨਾ (18 ਅੰਕ)

- ਅਣਦੇਖਿਆ ਪੈਸਜ 1 (ਤੱਥ/ਸਾਹਿਤਕ) / ਅਣਡੱਠਾ ਪੈਰਾ: ਸਮਝ ਅਤੇ ਸੁਬਦਾਵਲੀ (10 ਅੰਕ)
- ਅਣਦੇਖਿਆ ਪੈਸਜ 2 (ਚਰਚਾਯੋਗ/ਲਾਗੂ) / ਅਣਡੱਠਾ ਪੈਰਾ: ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ (8 ਅੰਕ)
- ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਵਚਿਰਾਂ, ਵੇਰਵਿਆਂ, ਅਤੇ ਪਾਠ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ: ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ / ਲਿਖਿਤੀ ਅੰਕ ਅਤੇ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ (22 ਅੰਕ)

- ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ:
 - ਨੋਟਸਿ / ਇਸਤਹਿਾਰ (ਨੋਟਸਿ/ਅਧਾਰਤ) (5 ਅੰਕ)
 - ਪੱਤਰ ਲਿਖਣਾ (ਰਸਮੀ/ਵਪਾਰਕ) (ਪੱਤਰਦਾ) (5 ਅੰਕ)
 - ਲੇਖ / ਲੇਖ / ਰਪਿਰਟ (ਲੇਖ/ਨਬਿੰਧ/ਰਪਿਰਟ) (5 ਅੰਕ)
- ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ/ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ (7 ਅੰਕ):
 ਊਸਾਂ (ਕਾਲ), ਪੂਰਵ (ਆਵਾਜ਼), ਟੈਨ (ਲਾੰਗ), ਵਚਨ (ਬਹੁਵਚਨ)
 ○ ਵਾਕ ਰਚਨਾ (ਵਾਕ ਰਚਨਾ), ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਕਹਾਵਤਾਂ (ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਕਹਾਵਤਾਂ)

ਸੈਕਸ਼ਨ C: ਸਾਹਿਤ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ/ਸਾਹਿਤ (40 ਅੰਕ)

- ਗੱਦ / ਗੱਦ ਪਾਠ (6 ਪਾਠ):
 ਸੁਨਹਰੀ ਝੁੰਗੀਆਂ (ਸੁਨਹਰੀ ਝੁੰਗੀਆਂ), ਸੱਚੀ ਸਾਖੀ (ਸੱਚੀ ਸਾਖੀ)
 ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ), ਮਾਂ ਬੋਲੀ (ਮਾਂ ਬੋਲੀ)
 ○ ਜੀਵਨ (ਕਸਿਨ ਜੀਵਨ), ਸੱਖਿ ਇਤਹਿਸ ਦੇ ਪੰਨੇ (ਸੱਖਿ ਇਤਹਿਸ ਦੇ ਪੰਨੇ)
- ਕਵਿਤਾ/ਸਥਾਨਵਾਂ (6 ਕਵਿਤਾਵਾਂ):
 ਓ ਵਤਨ ਪਿਆਰ (ਵਤਨ ਪਿਆਰ), ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ (ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼)
 ਪੰਡਿ ਦੀ ਯਾਦ (ਪੰਡਿ ਦੀ ਯਾਦ), ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ (ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ)
 ○ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ (ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ), ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਆਂ (ਸਚ ਆਤੇ ਨਿਆਣ)

ਭਾਗ ਡੀ: ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਰੀਡਰ (ਏਕੀਕ੍ਰਿਤਿ)

- ਪੂਰਕ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਪੂਰਕ ਤਸਵੀਰਾਂ) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਮਝ ਸਵਾਲ।
- ਅੱਖਰ ਸਕੈਚਿੰਗ (ਪਾਟਰ ਚਿਤਰਨ), ਥੀਮ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ (ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ ਵਸਤੂ), ਅਤੇ ਬਰਿਤਾਂਤ ਦੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰੋ।

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
 ਕੇਂਦਰੀਯ ਸੁਕਤ ਵਿਛਾਲਯੀ ਸਿਖਾ ਏਵੰ ਪਰੀਖਾ ਬੋਰਡ
 Central Board of Open Schooling & Examination
 ਨਵੀਂ ਦਿਲਲੀ / New Delhi

1. ਪੀਰੀਅਡਿਕ ਟੈਸਟ (05 ਅੰਕ)	
<ul style="list-style-type: none"> ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੋ/ਤਿੰਨ ਪੀਰੀਅਡਿਕ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਆਂਸਤ ਯਾਦ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ 	05 ਅੰਕ
2. ਮਲਟੀਪਲ ਆਸੈਸਮੈਂਟ	
<ul style="list-style-type: none"> ਕਵਿਜ਼, ਮੈਂਬਰਿਕ ਟੈਸਟ, ਸੰਕਲਪ ਨਕਸ਼ੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ, ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣਾ 	05 ਅੰਕ
3. ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ	
<ul style="list-style-type: none"> ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਹੁਨਰ (AsI ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਚ) ਬਹਸਿ, ਭਾਸ਼ਣ (ਭਾਸ਼ਣ), ਰੋਲ ਪਲੇਅ 	05 ਅੰਕ
4. ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ	
<ul style="list-style-type: none"> ਕਲਾਸਵਰਕ, ਜਰਨਲ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਲਿਖਣ ਦੇ ਨਮੂਨੇ, ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ 	05 ਅੰਕ
ਮੁੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ	
<ul style="list-style-type: none"> ਪੜ੍ਹਨਾ: ਅਨੁਮਾਨ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ) ਲਿਖਣਾ: ਫਾਰਮੈਟ, ਤਾਲਮੇਲ (ਤਰਤੀਬ) ਵਿਆਕਰਣ: ਸੁੱਧਤਾ, ਵਰਤੋਂ (ਸੁੱਧ ਵਰਤੋਂ) ਸਾਹਿਤ: ਥੀਮ, ਅੱਖਰ, ਯੰਤਰ (ਅਲੰਕਾਰ) 	

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੋਟਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ / ਮੁੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ

<p>ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣਾ / ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ</p> <p>ਸਮਝ: ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਰਨਾ, ਸਕੈਨ ਕਰਨਾ, ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ।</p> <p>ਲਿਖਣ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ: ਨੋਟਿਸ, ਪੱਤਰ, ਲੇਖ ਬਣਤਰ।</p> <p>ਵਿਆਕਰਣ (ਵਿਆਕਰਨ):</p> <p>ਟਾਂਸਾਂ (ਕਾਲ) - ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ, ਭਵਿੱਖ</p> <ul style="list-style-type: none"> ੦ ਪਹਿਲੀ (ਆਵਾਜ਼) - ਕਰਿਆਸੀਲ ਅਤੇ ਪੈਸਵਿ ੦ ਵਾਕ ਰਚਨਾ (ਵਾਕ ਰਚਨਾ) ੦ ਵਰਿਅਮ ਚੰਨ੍ਹ (ਵਰਿਅਮ ਚੰਨ੍ਹ) • ਸਾਹਿਤ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ / ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ • ਕਾਵਿ ਯੰਤਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵੱਚ ਤਾਲ, ਤੁਕਬੰਦੀ, ਰੂਪਕ। • ਥੀਮੈਟਿਕ ਵਸਿਲੇਸ਼ਣ: ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦੇ (ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ, ਪੇਡੂ ਜੀਵਨ), ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ। • ਅੱਖਰ ਸਕੈਚ (ਪਾਟਰ ਚਤਿਰਨ): ਗੁਣ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ, ਵਕਿਆਸ। • ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ: ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਹਾਸ, ਤਉਹਾਰ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ

ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਮੌਕੇ / ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਮੌਕੇ

ਕੁਮਕਿ	ਆਮ ਔਟਰੀ ਆਮਦਨ (ਮਾਸਿਕ)
ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲੇਖਕ / ਸੰਪਾਦਕ	₹12,000 - ₹35,000
ਪੱਤਰਕਾਰ / ਰਪਿਰਟਰ (ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ)	₹18,000 - ₹45,000
ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ / ਲੈਕਚਰਾਰ	₹20,000 - ₹60,000
ਅਨੁਵਾਦਕ (ਪੰਜਾਬੀ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ)	₹15,000 - ₹45,000
ਰੇਡੀਓ ਜੌਕੀ / ਐਕਰ	₹15,000 - ₹50,000

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ / ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ (ਥਾਈਰੀ)

80 ਅੰਕ

ਅਨੁਭਾਗ	ਵੇਰਵਾ	ਅੰਕ ਵੰਡ
ਸੈਕਸ਼ਨ ਏ	ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸਮਝ (2 ਪੈਰੇ)	18 ਅੰਕ
ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ	ਲਿਖਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ	22 ਅੰਕ
ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ	ਸਾਹਿਤ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ)	40 ਅੰਕ
ਸੈਕਸ਼ਨ ਡੀ	ਪੂਰਕ (ਏਕੀਕਰਤਿ)	(ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)
ਕੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ:		80 ਅੰਕ

ਅੰਕ ਵਸਿਲੇਸ਼ਟ

ਕੰਪੋਨੈਂਟ	ਵੇਰਵੇ	ਮਾਰਕਸ
ਸਿੱਖਿਆ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਣਾ, ਲਿਟਿ)	80
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ	ਟੈਸਟ + ਮਲਟੀਪਲ ਆਸੈਸਮੈਂਟ + ਇਨਰਚਿਮੈਂਟ + ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ	20
ਕੁੱਲ ਅੰਕ		100

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
 ਕੇਂਦਰੀਯ ਮੁਕਤ ਵਿਦਾਲਯੀ ਸਿੱਖਾ ਏਵੰ ਪਰੀਖਾ ਬੋਰਡ
 Central Board of Open Schooling & Examination
 ਨਵੀਂ ਦਿਲਲੀ / New Delhi